

Gladheidbestrijdingsplan 2026-2031

Gemeente Geertruidenberg

Inhoud

Inleiding	2
1. Doel van het gladheidbestrijdingsplan	3
2. Onderhoudsplicht en aansprakelijkheid	3
3. Geldigheidsduur van het gladheidbestrijdingsplan	3
4. Prioritering en strooiroutes	4
4.1 Prioritering	4
4.2 Strooiroutes en strooitijden	4
Reguliere strooiroutes	4
Bruggen- en viaductenroutes	4
Afwijken van vastgestelde strooiroutes	4
4.3 Afspraken met andere wegbeheerders	5
Burgemeenten	5
Rijkswaterstaat	5
Particulieren en instellingen	5
5. Methode van gladheidbestrijding	5
5.1 Strooi methode	5
5.2 Wijze van waarnemen, alarmeren en aansturen	5
5.3 Uitvoeringstijden	6
5.4 Rapportage	6
5.5 Klachtenregistratie en aansprakelijkheidsstelling	6
5.6 Voorlichting	6
5.6 Milieuaspecten	7
5.7 Kosten	7
5.8 Evaluatie	7
5.9 Risico's	7
5.10 Taken en verantwoordelijkheden	8
Bijlagen	8

Inleiding

Bij wintergladheid heeft de wegbeheerder de zorgplicht om de verkeersveiligheid te bevorderen en de bereikbaarheid en doorstroming van het verkeer zo goed mogelijk te waarborgen. Deze verantwoordelijkheid heeft het karakter van een inspanningsverplichting. Dit betekent dat de wegbeheerder zich in moet spannen om, binnen de grenzen van redelijkheid en beschikbare middelen, tijdig en adequaat maatregelen te treffen om de nadelige gevolgen van gladheid te beperken. Als een wegbeheerder deze zorgplicht onvoldoende nakomt, kan hij op grond van artikel 6:162 BW aansprakelijk worden gesteld voor schade als gevolg van winterse gladheid.

Dit *Gladheidbestrijdingsplan* geeft invulling aan deze zorgplicht en beschrijft op welke wijze de gemeente uitvoering geeft aan de bestrijding van wintergladheid. Tevens biedt het een verantwoording van beleidskeuzes ten aanzien van prioritering, inzet van materiaal en strooiroutes. Waar van de gemeente zorgvuldigheid mag worden verwacht bij de gladheidbestrijding, mag tegelijkertijd van verkeersdeelnemers worden verwacht dat zij rekening houden met de weersomstandigheden, met name ook tijdens de winterperiode.

Dit *Gladheidbestrijdingsplan* beschrijft achtereenvolgens het doel van dit plan, de juridische kaders, de geldigheidsduur van het plan, de prioritering en de strooiroutes en de methode van gladheidbestrijding. De uitwerking van deze onderwerpen voldoet aan de *Richtlijn organisatie en bestrijding van wintergladheid* (2024) van het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en Verkeerstechniek (CROW).

Het *Gladheidbestrijdingsplan* vormt de basis voor de operationele uitvoering van (winter)gladheidbestrijding binnen de gemeente Geertruidenberg. Hiervoor wordt jaarlijks een *Uitvoeringsplan gladheidbestrijding* opgesteld: het draaiboek voor de daadwerkelijke gladheidbestrijding. Hierin staat in detail beschreven welke personen/aannemers op welk moment betrokken zijn bij de gladheidbestrijding en welke routes zij strooien. Daarnaast verduidelijkt het *Uitvoeringsplan* hoe betrokkenen worden gealarmeerd en op welke wijze registratie van de uitgevoerde werkzaamheden plaatsvindt.

Deze versie van het plan geldt tot en met het einde van de winterperiode 2030-2031. Daarna zal het eventueel aangepast en vervangen worden door een nieuw *Gladheidbestrijdingsplan* voor de periode 2031-2036.

1. Doel van dit gladheidbestrijdingsplan

Doel van dit plan is:

- 1) het vastleggen van beleidsmatige en juridische kaders waarbinnen de daadwerkelijke gladheidbestrijding dient plaats te vinden, zodat bij wintergladheid de verkeersveiligheid, de doorstroom van verkeersdeelnemers en de bereikbaarheid op peil gehouden worden,
- 2) het beperken van de aansprakelijkheidsrisico's voor de gemeente als wegbeheerder op basis van artikel 6:162 BW door invulling te geven aan de op de gemeente rustende zorgplicht,
- 3) het vastleggen van de methode van gladheidbestrijding en de bijbehorende werkprocessen, taken en verantwoordelijkheden.

Wintergladheid zijn alle vormen van gladheid die ontstaan door winterse omstandigheden, zoals ijs, rijp, sneeuw of ijzel op het wegdek. Het gaat dus specifiek om gladheid die ontstaat wanneer vocht aanwezig is. Het gaat hierbij om:

- Winterse neerslag, sneeuw of ijzel die een glad laagje op de rijbaan vormt
- Bevriezingsgladheid: bevriezen van natte wegen als de wegdektemperatuur onder nul komt
- Condensatiegladheid: rijpvorming doordat vocht uit de lucht neerslaat op een koud wegdek

2. Onderhoudsplicht en aansprakelijkheid

Op grond van artikel 15 e.v. van de Wegenwet is de gemeente Geertruidenberg als wegbeheerder verantwoordelijk voor het onderhoud van de onder haar beheer vallende wegen. Schiet de gemeente tekort in deze zorgplicht, met schade voor weggebruikers als gevolg, dan kan zij onder omstandigheden aansprakelijk gesteld worden, met name op grond van artikel 6:162 BW (onrechtmatige daad).

Een weggebruiker mag in redelijkheid van de wegbeheerder niet verwachten dat de weg over zijn gehele oppervlakte te allen tijde aan alle eisen van stroefheid voldoet. Bij gladheid heeft de wegbeheerder dus geen garantieplicht maar een inspanningsplicht. Is de gladheid het gevolg van een van buiten komende omstandigheid, zoals ijzel, sneeuw, vorst, modder of olie, dan is artikel 6:162 BW (onrechtmatige daad) van toepassing. Hierbij is wel van belang op te merken dat gladheid die het gevolg is van andere factoren dan winterse weersomstandigheden, zoals bijvoorbeeld de textuur (gesteldheid) van het wegdek of de aanwezigheid van modder, slib, olie of vetten, buiten de reikwijdte van dit beleidsplan valt.

Wil de weggebruiker zijn schade op de wegbeheerder verhalen, dan zal hij moeten stellen en - bij betwisting - bewijzen dat de wegbeheerder tekortgeschoten is in zijn zorgplicht en dat er causaal verband bestaat tussen dit tekortschieten en de schade.

Om een schadeclaim ten gevolge van wintergladheid te weerleggen, dient de wegbeheerder van zijn kant aannemelijk te maken dat hij niet tekortgeschoten is in de zorgvuldigheid die hij in het maatschappelijke verkeer dient te betrachten. Met andere woorden: de wegbeheerder moet kunnen onderbouwen dat hij gehandeld heeft volgens de in artikel 6:162 BW besloten zorgvuldigheidsnorm. Dit kan onder meer door aannemelijk te maken dat de wintergladheid is bestreden overeenkomstig een gladheidbestrijdingsplan. Vandaar dat de VNG gemeenten adviseert om periodiek een dergelijk plan vast te stellen.

3. Geldigheidsduur van het gladheidbestrijdingsplan

Dit *Gladheidbestrijdingsplan* is opgesteld voor de periode van vijf jaar (c.q. vijf winterperioden) en wordt vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders. Na afloop van deze periode wordt het plan geëvalueerd en indien noodzakelijk bijgesteld. Als de gladheidbestrijdingsaanpak gedurende deze periode van vijf jaar ingrijpend wijzigt, dient het

Gladheidbestrijdingsplan hierop tussentijds aangepast te worden en opnieuw door het college te worden vastgesteld.

4. Prioritering en strooiroutes

4.1 Prioritering

Omdat de gemeente niet over onbeperkte middelen en menskracht beschikt, dient zij keuzes te maken hoe die het meest efficiënt ingezet kunnen worden. Ook bij gladheidbestrijding moet de gemeente prioriteiten stellen.

Centraal uitgangspunt bij de gladheidbestrijding in de gemeente Geertruidenberg is dat woningen, instellingen en bedrijven binnen de bebouwde kom zich niet meer dan 400 meter van een gestrooide weg of route bevinden. De gladheidbestrijding richt zich daarom op de verbindingswegen binnen en buiten de bebouwde kom, op wijkontsluitingswegen en op de bereikbaarheid van de bedrijventerreinen.

Deze prioritering betekent dus concreet dat de gemeente niet op alle wegen waarover zij het beheer voert de wintergladheid ook daadwerkelijk bestrijdt. Ook trottoirs vallen buiten dit *Gladheidbestrijdingsplan*. Hiervoor wordt een beroep gedaan op de verantwoordelijkheid van de bewoners/inwoners zelf.

4.2 Strooiroutes

De gemeente kent twee typen strooiroutes: de reguliere strooiroutes en de bruggen- en viaductenroutes.

Reguliere strooiroutes

In deze routes bevinden zich alle wegen die zijn opgenomen in het *Gladheidbestrijdingsplan* van de gemeente Geertruidenberg. Zie hiervoor de overzichtskaart strooiroutes in bijlage 1 bij dit plan.

De coördinator Buitendienst zorgt ervoor dat de verschillende strooiroutes efficiënt en doelmatig plaatsvinden en legt dit vast in een zogenaamd *Uitvoeringsplan gladheidbestrijding*.

Bruggen- en viaductenroute

Binnen de gemeente Geertruidenberg bevinden zich een aantal op- en afritten, bruggen en viaducten waarbij, door hun ligging, eerder wintergladheid op kan treden dan bij de overige wegen.

Daarom worden deze locaties buiten de reguliere strooiroutes eerder, in een aparte route, gestrooid; de bruggen- en viaductenroute. De tabel hieronder laat zien om welke objecten het gaat.

Raamsdonksveer	Raamsdonk	Geertruidenberg
- viaduct Oosterhoutseweg - brug Centraleweg (Koedam-brug, rijbaan en fietspad) - brug Kloosterweg	- viaduct Kerklaan - brug Luijten Ambacht - fietsbrug Halve Zolenpad - brug Achterste Dijk - viaduct en brug Zijlweg	- Bergse Brug (rijbaan en fietspad) - Burg. Letscherbrug (opritten)

Afwijken van vastgestelde strooiroutes

Er wordt in principe *niet* afgeweken van de vastgestelde strooiroutes. Het afwijken van deze routes kan bij weggebruikers immers ten onrechte de indruk wekken dat een weg in de reguliere strooiroutes is opgenomen. Bij een ongeval of schade als gevolg van wintergladheid op een dergelijke weg kan een aangeven dat hij ervan uitging dat de weg werd gestrooid. Dit kan een rol spelen bij een aansprakelijkstelling. Het betekent niet automatisch dat de gemeente aansprakelijk is, maar het kan wel worden meegewogen bij de beoordeling van aansprakelijkheid.

Een eerste uitzondering op dit principe zijn **omleidingsroutes** bij wegafsluitingen als gevolg van werkzaamheden op wegen die binnen een strooiroute vallen. In voorkomende gevallen worden dan de ingestelde omleidingsroutes voor de duur van de afsluiting gestrooid. Direct na de openstelling van de weg wordt de reguliere route weer gestrooid.

Een tweede uitzondering heeft te maken met **aanhoudende gladheid**. In dat geval kan in overleg met het Domeinmanager Fysiek (Beheer) of diens plaatsvervanger besloten worden tot het strooien van wegen die niet in de hierboven beschreven typen strooiroutes zijn opgenomen.

4.3 Afspraken met andere wegbeheerders

Buurgemeenten

Met de buurgemeenten zijn afspraken gemaakt met betrekking tot gladheidbestrijding op elkaars wegen. Hiermee wordt voorkomen dat een weggebruiker op de gemeentegrens niet plotseling op een weg komt die niet gestrooid is.

De gemeente Geertruidenberg strooit in Oosterhout de Kloosterweg vanaf de Kloosterbrug tot en met de rotonde van de Statendamweg.

Omgekeerd strooien buurgemeenten ook op wegen van de gemeente Geertruidenberg. Het gaat hierbij om de volgende wegen:

- Halve Zolenpad, gedeelte Wielstraat tot gemeentegrens (gemeente Waalwijk),
- Kanaalweg tot rotonde Centraleweg (gemeente Drimmelen),
- Oosterhoutseweg, tot rotonde Beethovenlaan (gemeente Oosterhout).

De gemeente Geertruidenberg blijft als wegbeheerder verantwoordelijk voor het bestrijden van de wintergladheid op de wegen die onder haar verantwoordelijkheid vallen. Datzelfde geldt voor de buurgemeenten.

Knelpunt hierbij is dat het in de praktijk niet af te stemmen is dat aansluitende wegen van verschillende wegbeheerders op hetzelfde moment gestrooid worden.

Rijkswaterstaat

De rijkswegen A27 en A59, die gedeeltelijk over het grondgebied van de gemeente Geertruidenberg lopen, zijn in beheer en eigendom van Rijkswaterstaat. Rijkswaterstaat bestrijdt als wegbeheerder op deze wegen de gladheid. Zij vallen dus buiten de reikwijdte van dit Plan.

Particulieren en instellingen

Wegen van particulieren en instellingen etc. worden niet door gemeente Geertruidenberg gestrooid. De betreffende eigenaren zijn zelf verantwoordelijk voor het bestrijden van wintergladheid.

5. Methode van gladheidbestrijding

5.1 Strooimethode

In de gemeente Geertruidenberg wordt preventief (nat) gestrooid. Met deze strooimethode wordt de wintergladheid vroegtijdig bestreden en worden gevaarlijke situaties voorkomen. Als additief bij het 'nat' strooien wordt een water/zout mengsel (pekkel) gebruikt. Voor 'nat' strooien is minder zout nodig, waardoor het milieu minder belast wordt (zie ook paragraaf 5.6).

5.2 Wijze van waarnemen, alarmeren en aansturen

Zes ploegen van drie Buitendienstmedewerkers zijn bij toerbeurt aangewezen voor de gladheidbestrijding. Deze medewerkers bepalen in onderling overleg of een strooiactie nodig is en alarmeren de betrokken aannemers, die de strooiactie vervolgens conform de vastgestelde routes uitvoeren. Tijdens een strooiactie zijn de aangewezen Buitendienstmedewerkers het aanspreekpunt voor de betrokken aannemer(s).

De Buitendienstmedewerkers worden ondersteund door een meteorologische dienst. Daarnaast beschikt de gemeente over een gladheidmeldsysteem. Dit systeem monitort continu alle factoren die het ontstaan van wintergladheid beïnvloeden, zoals buitentemperatuur, luchtvochtigheid, temperatuur wegdek, windrichting en snelheid, en de reeds aanwezige hoeveelheid zout op het wegdek.

De betrokken Buitendienstmedewerkers beschikken 24/7 over een gladheidsverwachting via de website van de meteorologische dienst. Deze gladheidverwachting dient ter informatie en mag nooit dienen als beslisdocument voor de daadwerkelijke inzet van de aannemers. De aangewezen medewerkers bepalen wanneer een actie wordt ingezet.

5.3 Uitvoeringstijden

Gladheidbestrijding vindt in Geertruidenberg plaats van 1 oktober tot 1 april. Een strooiactie dient binnen 45 minuten na het afgeven van het strooialarm aan te vangen. De wegen moeten daarna binnen 2,5 uur gestrooid zijn. In uitzonderlijke situaties, zoals het uitvallen van voertuigen, hevige sneeuwval of aanhoudende ijzel, kan hiervan afgeweken worden.

Nadat de strooiroutes zijn afgewerkt zal beoordeeld worden of herhaling gewenst is. Bij aanhoudende gladheid worden de routes herhaald. Is er sprake van hevige, aanhoudende sneeuwval, dan worden de voertuigen voorzien van sneeuwschuivers.

5.4 Rapportage

De chauffeurs van strooiunits rapporteren aan de hand van een standaard strooirapport over de door hen uitgevoerde actie (zie bijlage 2). In dit strooirapport staat vermeld:

- Naam chauffeur
- Bedrijf
- Datum
- Tijdstip oproep
- Tijdstip aanvang strooiactie
- Tijdstip beëindigen strooiroute
- Gereden strooiroute
- Strooiwijze
- Bijzonderheden tijdens de strooiactie

Deze rapporten worden aan de gemeente beschikbaar gesteld.

5.5 Klachtenregistratie en aansprakelijkheidsstelling

Klachten over de gladheidbestrijding worden door middel van een online klachtenformulier gemeld via de Geertruidenberg-app. Afhandeling van de meldingen vindt plaats door de coördinator Buitendienst of diens vervanger aan de hand van de kaders in dit *Gladheidbestrijdingsplan*. Indien hierbij afgeweken wordt van het *Gladheidbestrijdingsplan* zal dit gemotiveerd vastgelegd worden in het strooirapport.

De afhandeling van alle ingediende klachten over gladheidbestrijding wordt geregistreerd in het meldingssysteem van de gemeente Geertruidenberg.

Alle meldingen en besluiten die afwijken van het *Gladheidbestrijdingsplan* dienen in de jaarlijkse evaluatie (zie paragraaf 5.8) meegenomen te worden, zodat het plan indien noodzakelijk aangepast kan worden.

Indien derden de gemeente aansprakelijk stellen voor letsel of schade als gevolg van wintergladheid, dan wordt deze aansprakelijkstelling afgehandeld door de afdeling Juridische Zaken van de gemeente.

5.6 Voorlichting

Om de weggebruikers te informeren (en aansprakelijkstellingen te beperken) is het noodzakelijk om tijdig en regelmatig te communiceren over de strooiroutes in de gemeente. Voorlichting vindt vanaf eind september tot april op de volgende wijze plaats:

- 1) op de gemeentelijke website;
- 2) tenminste eenmaal per maand in de digitale nieuwsbrief van de gemeente, met een verwijzing naar de gemeentelijke website;
- 3) in de laatste publicatie van de maand op de gemeentepagina in de Langstraat, met een verwijzing naar de gemeentelijke website, van september t/m maart.

5.6 Milieuaspecten

Bij de bestrijding van gladheid wordt gebruik gemaakt van dooimiddelen die een schadelijke invloed hebben op het leefmilieu. Een deel van het gebruikte dooimiddel komt direct door verwaaiing in de berm terecht. Indirect komt het middel, na afspoeling vanaf het wegdek, terecht in het oppervlakte- of grondwater. Bomen en struiken kunnen aangetast worden door een te grote blootstelling aan dooimiddelen.

De gemeente Geertruidenberg is zich bewust van dit milieuaspect. Om het nadelige effect van strooizout voor het milieu te beperken heeft zij de volgende maatregelen genomen:

- 1) er wordt 'nat' gestrooid zodat minder strooizout in het milieu terecht komt;
- 2) er wordt strooimaterieel ingezet dat het zout nauwkeurig over de weg verdeelt;
- 3) er is een gladheidmeldsysteem om nauwkeurig te bepalen of een strooiactie noodzakelijk is.

5.7 Kosten

In de begroting (exploitatie) is jaarlijks een budget opgenomen voor het bestrijden van de gladheid. De hoogte van dit budget is gebaseerd op een meerjarig gemiddelde, waarbij de extremen afgevlakt worden. Omdat de winteromstandigheden jaarlijks wisselen, kan het voorkomen dat dit budget niet toereikend is. In dat geval zal het budget bij de tussenrapportages worden bijgesteld.

De benodigde vervangingsinvesteringen voor het gladheidbestrijdingsmaterieel zijn opgenomen in de *Investeringsplanning*.

5.8 Evaluatie

Het *Gladheidbestrijdingsplan* heeft een looptijd van vijf jaar, de onderhavige versie is geldig tot en met de winter 2030-2031. De uitvoering van het plan wordt jaarlijks geëvalueerd op basis van de strooirapportages, eventuele klachten en aansprakelijkheidsstellingen. Deze evaluatie met eventuele aanbevelingen wordt jaarlijks ter kennisgeving aan het college toegezonden. Bij ingrijpende aanpassingen wordt het *Gladheidbestrijdingsplan* tussentijds gewijzigd en opnieuw aan het college voorgelegd.

In de *Evaluatie gladheidbestrijding* (bijlage 3) wordt de volgende informatie opgenomen:

- Aanvang- en einddatum gladheidbestrijding
- Omschrijving winterperiode
- Aantal uitgevoerde strooiacties
- Betrokken partijen
- Overzicht van samenwerking met aangrenzende gemeenten
- Meldingen
- Communicatie
- Meldingen
- Bijzonderheden
- Suggesties en verbetervoorstellen

5.9 Risico's

Gladheidbestrijding vindt plaats onder soms moeilijke of onvoorspelbare omstandigheden. Dit brengt risico's met zich mee die invloed kunnen hebben op het uitvoeren van de gladheidbestrijding, zoals:

- tekort aan zout bij langdurig winterweer,
- het uitvallen van strooiwagens,

- het stagneren van de (overige) werkzaamheden van de Buitendienst bij aanhoudende gladheid,
- conflictsituaties met het *Werktijdenbesluit*.

5.10 Taken en verantwoordelijkheden

Onderstaande tabel toont de verschillende taken in het kader van gladheidbestrijding, alsmede de daarvoor verantwoordelijke partijen binnen de gemeente.

Taak gladheidbestrijding	Verantwoordelijke partij
Vaststellen <i>Gladheidbestrijdingsplan</i>	College burgemeester & wethouders
Opstellen <i>Gladheidbestrijdingsplan</i>	Domeinmanager Fysiek
Opstellen <i>Uitvoeringsplan gladheidbestrijding</i>	Coördinator Buitendienst
Uitvoering gladheidbestrijding	Coördinator Buitendienst i.s.m. aangewezen medewerkers gladheidbestrijding
Aanlevering gegevens voor communicatie	Coördinator Buitendienst
Publicatie website, gemeentepagina, nieuwsbrief en facebook	Cluster Communicatie
Opstellen evaluatierapport	Domeinmanager Fysiek (Beheer) i.s.m. coördinator Buitendienst

Bijlagen

- 1) Overzichtskaart strooiroutes
- 2) Formulier *Strooirapport*
- 3) Formulier *Evaluatie gladheidbestrijding*